

INVESTUOTOJAMS SVARBŪS MAKROEKONOMINIAI RODIKLIAI

Karolina Kriščiukaitytė

TURINYS

- Kodėl svarbu žinoti makroekonominę aplinką
- Rodikliai, kurie labiausiai veikia akcijų ir obligacijų kainas
- Poveikis
- Į kurias naujienas reaguoja investuotojai

KODĖL SVARBU ŽINOTI MAKROEKONOMINĘ APLINKĄ

- Bendrovių pajamos ir pelnai
- Pasirinkimas tarp turto klasių

VILNIUS → INVEST
INVESTICIJŲ MUGĖ / INVESTMENT FAIR

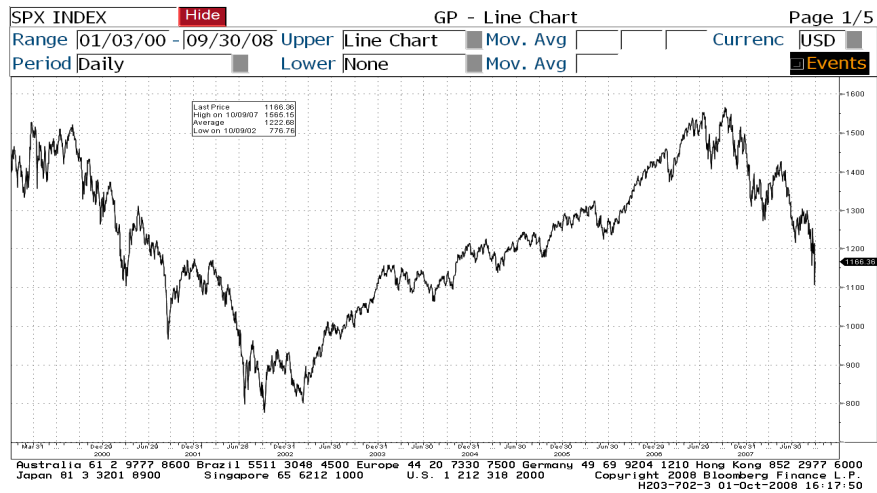
IŠJUDINANTYS RINKĄ RODIKLIAI

- Veiksniai
 - Jau susiformavę lūkesčiai
 - Netikėta
- Minios jausmas
- Vertinti reikia kompleksiškai

VILNIUS → INVEST
INVESTICIJŲ MUGĖ / INVESTMENT FAIR

JAV akcijų rinka (S&P 500)

SPX 1166.36Y as of close 9/30 Index GP

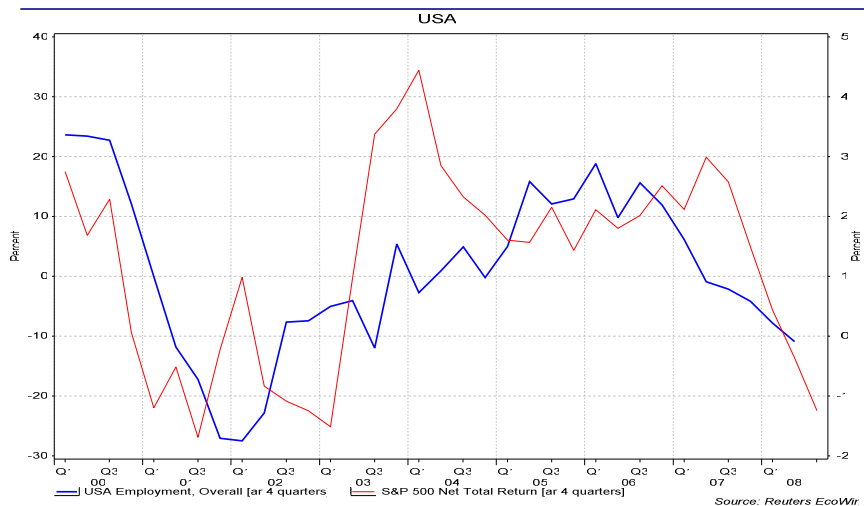
Užimtumas (angl. *Employment*)

- Rodiklis parodo užimtųjų skaičių šalies ekonomikoje
- Savybės
 - Pirmosios
 - Detalios
 - Apklausą (netikslu)

Rodiklis	Poveikis		
	Obligacijos	Akcijos	Bendras mastas
Užimtumas (Employment)	-	+	Labai didelis

Užimtumas (angl. *Employment*)

VILNIUS INVEST
INVESTICIJŲ MUGĖ / INVESTMENT FAIR

Bedarbių paraiškos (angl. *Unemployment claims*)

- Parodo žmonių, kurie gauna bedarbio išmokas bei aktyviai ieško darbo, skaičiaus pokytį.

□ Savybės:

- Sutampantis rodiklis
- Apsisukimo taškas
 - Prieš kelis mėnesius
- Kylantis trendas blogai
- Socialinė įtampa, jei reikšmingas

Release Name US Continuing Jobless Claims SA
Country United States Ticker INJCSP
Release Time 10/02/2008 15:30 For SEP 21
Survey 3550K Actual - - Prior 3542K Revised

2) Historical Chart

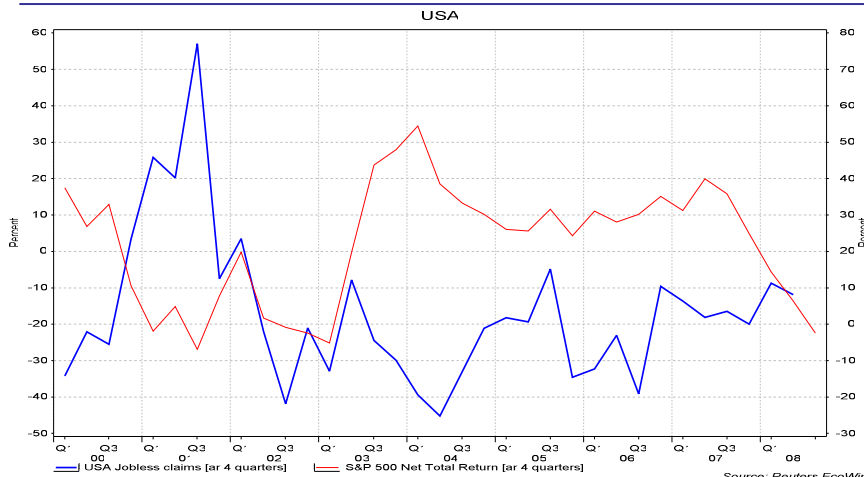

Rodiklis	Poveikis		
	Obligacijos	Akcijos	Bendras mastas
Bedarbių paraiškos (Unemployment claims)	+	-	Didelis

- **Nedarbo lygis** (Unemployment rate) Bedarbių skaičiaus ir visos darbo jėgos santykis. Mažėjanti rodiklio reikšmė rodo gyvybingesnę darbo rinką ir atsigaunantią ekonomiką.

VILNIUS INVEST
INVESTICIJŲ MUGĖ / INVESTMENT FAIR

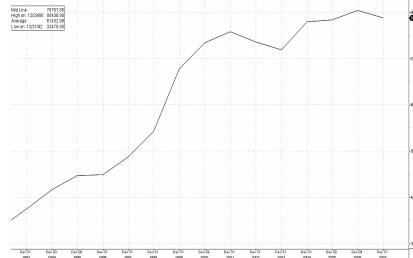
Bedarbių paraiškos (angl. *Unemployment claims*)

Source: Reuters EcoWin
VILNIUS INVEST
 INVESTICIJŲ MUGĖ / INVESTMENT FAIR

Mažmeninės prekybos pardavimai (angl. *Retail sales*)

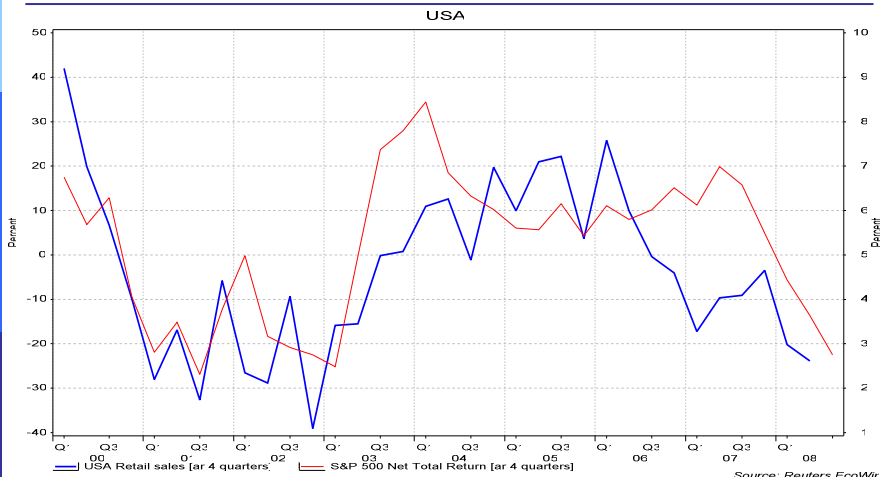
- Rodo mažmeninės prekybos sektoriaus aktyvumą, atspindi vidaus vartojimą.
- Savybės:
 - vartotojų lūkesčių indikacija.
 - Nominali (gal infliacija?)
 - BVP indikatorius

Rodiklis	Poveikis		
	Obligacijos	Akcijos	Bendras mastas
Mažmeninės prekybos pardavimai (Retail sales)	-	+	Didelis

VILNIUS INVEST
 INVESTICIJŲ MUGĖ / INVESTMENT FAIR

Mažmeninės prekybos pardavimai (angl. *Retail sales*)

VILNIUS → INVEST
INVESTICIJŲ MUGĖ / INVESTMENT FAIR

Vartotojų pasitikėjimo indeksas(angl. *Consumer confidence index*)

- Indeksas, atspindintis šalies vartotojų lūkesčius dėl ateities.
- Savybės:
 - Kelios organizacijos (gali nesutapti)
 - Sekamas, bet neturintis didelės įtakos.
 - vartojimo lūkesčių mažėjimas, tai dar ne vartojimo mažėjimas
 - 6-9 mėn.vartojimo išlaidos.

Release Name Conference Board Consumer Confidence SA 1985=100
Country United States Ticker CONCCONF
Release Time 10/28/2008 16:00 For OCT
Survey - - Actual - - Prior 59,8 Revisec

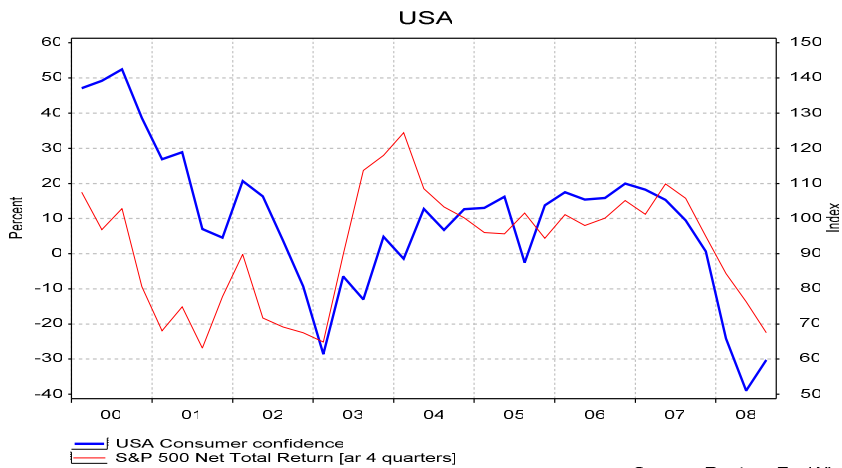
2) Historical Chart

Rodiklis	Poveikis		
	Obligacijos	Akcijos	Bendras mastas
Vartotojų pasitikėjimo indeksas (CCI)	-	+	Vidutinis

VILNIUS → INVEST
INVESTICIJŲ MUGĖ / INVESTMENT FAIR

Vartotojų pasitikėjimo indeksas(angl. *Consumer confidence index*)

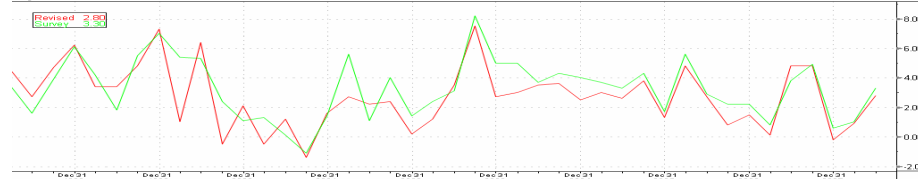
VILNIUS INVEST
INVESTICIJŲ MUGĖ / INVESTMENT FAIR

Bendrasis vidaus produktas(angl. *Gross domestic product*)

- Pagrindinis ekonomikos augimo rodiklis, nusakantis šalies ekonomikos būklę. Yra apskaičiuojamas trim būdais:
 - 1) visą per tam tikrą laikotarpį sukurtą pridėtinę vertę (gamybos metodus),
 - 2) patirtas išlaidas arba
 - 3) gautas pajamas.
- Augantis BVP rodo stiprėjančią ekonomiką ir didesnę paklausą vietos valiutai. Geresni nei prognozuota rezultatai kelia šalies valiutos vertę ir atvirkščiai, taip pat gali lemti teigiamus atgarsius finansų rinkose.

Rodiklis	Poveikis		
	Obligacijos	Akcijos	Bendras mastas
BVP (GDP)	-	+	Vidutinis/Didelis

2) Historical Chart

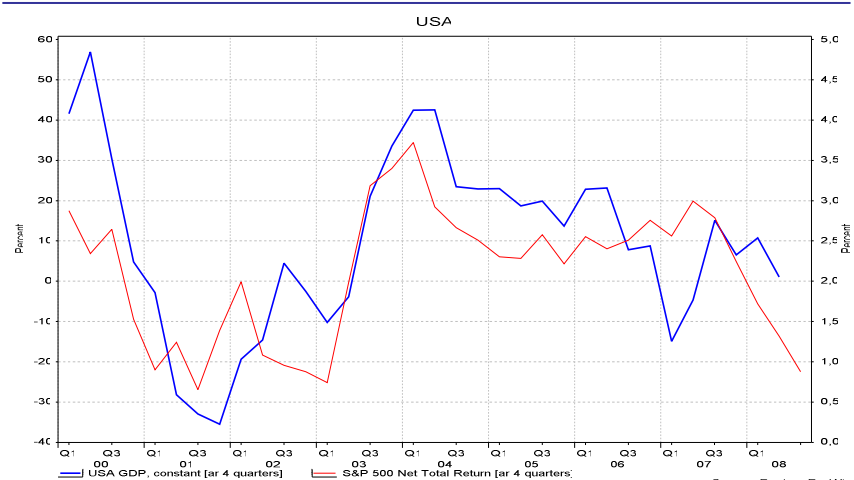
Bendrasis vidaus produktas(angl. *Gross domestic product*)

□ Savybės:

- Detalus
- Idealus augimas – infliacija plus 3-3,5 proc.
 - Mažiau – neužteks darbo jauniems
 - Daugiau – ekonomikos perkaitimas
- Didelis lagas, bet gali būti siurprizų.

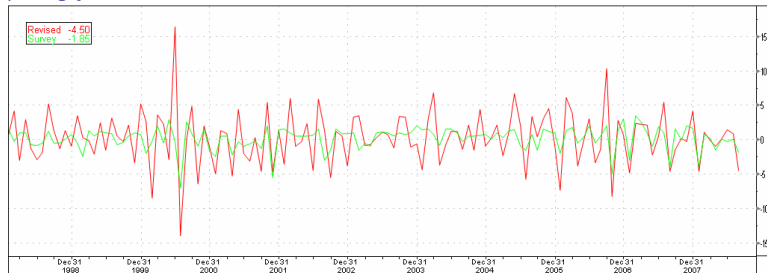
- Obligacijų turėtojai jautriau reaguoja į lūkesčių neatitikimą

Bendrasis vidaus produktas(angl. *Gross domestic product*)

Ilgalaikio naudojimo prekių užsakymai (angl. *Durable goods orders*)

- Ilgalaikio vartojimų prekių (paprastai naudojamų daugiau nei 3 metus) užsakymų vėrcių suma. Tokioms prekėms įsigyti paprastai reikia nemažai investicijų, todėl didesnis rodiklis atskleidžia vartotojų optimistinius lūkesčius dėl ateities. Ilgalaikio naudojimo prekių užsakymai labai priklauso nuo ekonomikos ciklo. Esant neigiamiems vartotojų lūkesčiams, šių prekių pardavimai pradeda mažėti vieni pirmųjų.

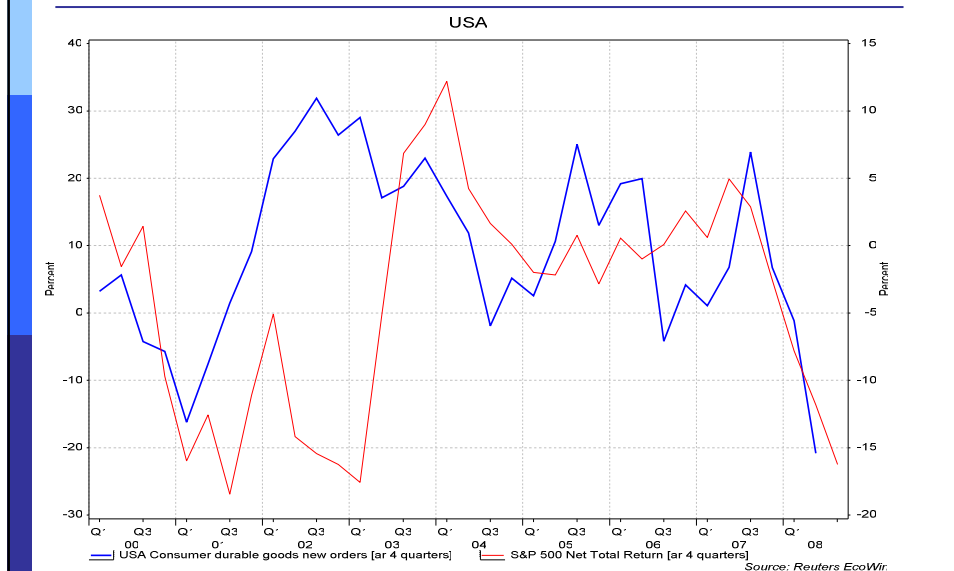

Rodiklis	Poveikis		
	Obligacijos	Akcijos	Bendras mastas
Ilgalaikio naudojimo prekių užsakymai (Durable goods orders)	-	+	Didelis

Ilgalaikio naudojimo prekių užsakymai (angl. *Durable goods orders*)

- Savybės:
 - Nauji užsakymai, neįvykdyti užsakymai, atsargos – orientuojantis rodiklis
 - Tiekimas – Sutampantis rodiklis
 - Akcijų savininkams dar svarbu, ar ekonomikos pajėgumų neišnaudoti.

Ilgalaikio naudojimo prekių užsakymai (angl. *Durable goods orders*)

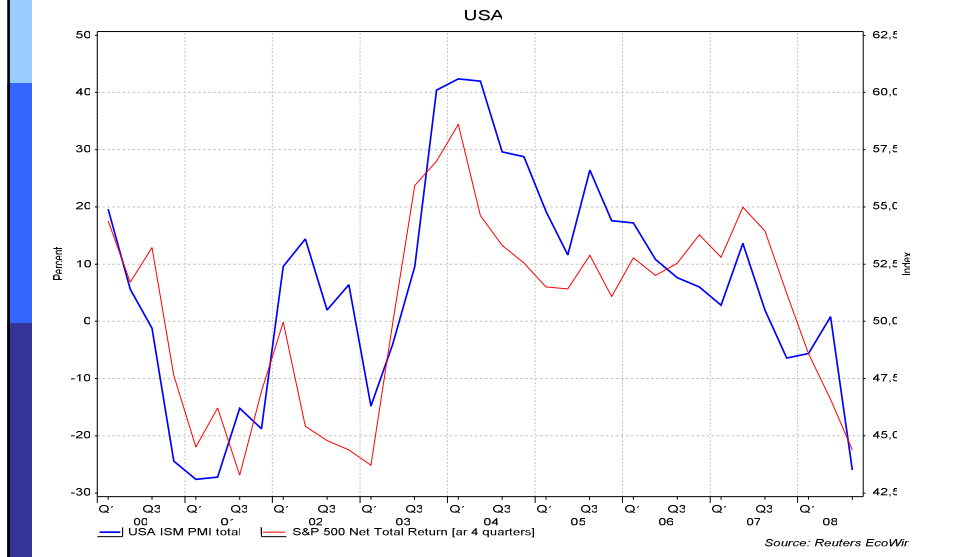
Gamintojų apklausa (angl. *Manufacturing survey*)

- ISM atliekama gamybos ir negamybos pirkimų ir tiekimo vadovų apklausa. Atliekama siekiant išsiaiškinti lūkesčius ir verslo aplinką.
- Savybės
 - Svarbiau gamybos įmonių vadovų apklausa
 - Vertinama būsima veikla
 - Vieni iš pirmųjų rodiklių – orientuojantis
 - Neutralu – 43-50

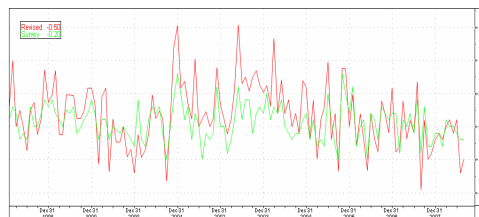
Rodiklis	Poveikis		
	Obligacijos	Akcijos	Bendras mastas
Gamintojų apklausa (Manufacturing Survey)	-	+	Labai didelis

Gamintojų apklausa (angl. *Manufacturing survey*)

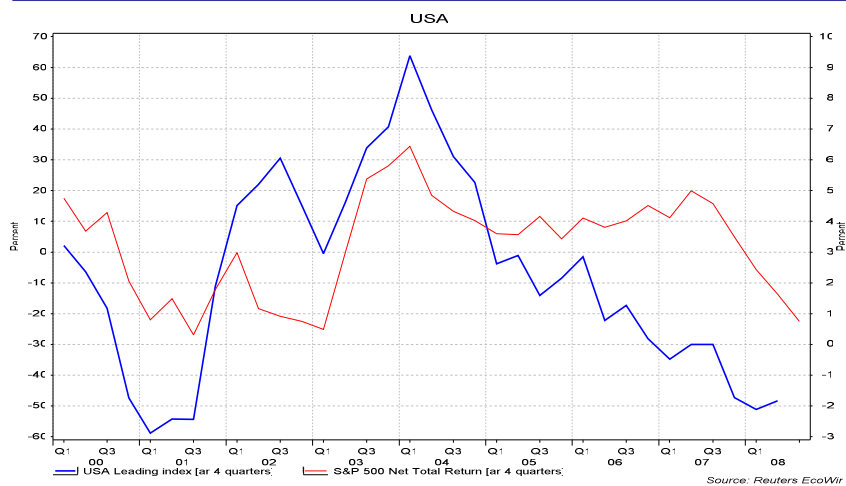
Orientuojantys rodikliai (angl. *Leading indicators*)

- Indeksas vienijantis dešimt pagrindinių JAV ekonomikos rodiklių, kuris padeda daryti prielaidas apie ekonomikos kryptį artimoje ateityje.
- Savybės:
 - Obligacijos – įskaičiuota
 - Akcijos – veikia pikai ir dugnai.
 - Netiksliai prognozuoja recesiją, bet jos pabaigą parodo.

Rodiklis	Poveikis		
	Obligacijos	Akcijos	Bendras mastas
Orientuojantys rodikliai (Leading indicators)	0	+	Mažas/Vidutinis

Orientuojantys rodikliai (angl. *Leading indicators*)

VILNIUS → INVEST
INVESTICIJŲ MUGĖ / INVESTMENT FAIR

Vartotojų kainų indeksas (angl. *Consumer price index*)

- Pagrindinių prekių ir paslaugų, įeinančių į namų ūkių vartojimo krepšelį, kainų indeksas. Tai plačiausiai naudojamas infliacijos rodiklis, kurio pokyčiai rodo infliaciją šalyje.
- Rinkos paprastai jautriai reaguoja į šio rodiklio pokyčius ir atsizvelgdamos į kainų augimo priežastis formuoja lūkesčius dėl šalies ekonomikos raidos perspektyvų.
- Obligacijų kaina labai jautri netikėtiems pokyčiams

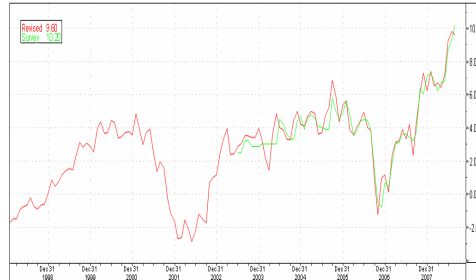

Rodiklis	Poveikis		
	Obligacijos	Akcijos	Bendras mastas
VKI (CPI)	-	-	Labai didelis

VILNIUS → INVEST
INVESTICIJŲ MUGĖ / INVESTMENT FAIR

Gamintojų kainų indeksas (angl. *Producer price index*)

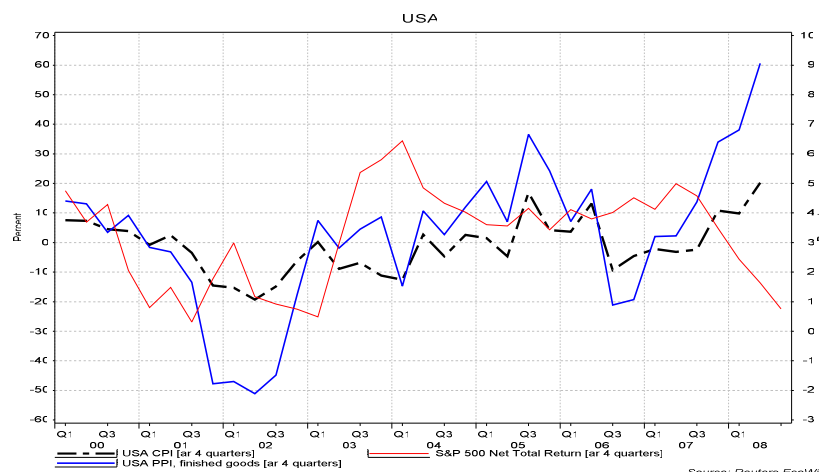
- Rodo šalies gamintojų kainų pokytį. Padidėjusios gamintojų kainos gali lemti aukštesnes kainas galutiniam vartotojui ir aukštesnę infliaciją.
- Savybės:
 - Tiksliau prognozuojama, kai naudojama ilgalaikė tendencija

Rodiklis	Poveikis		
	Obligacijos	Akcijos	Bendras mastas
GKI (PPI)	-	-	Labai didelis

VILNIUS **INVEST**
INVESTICIJŲ MUGĖ / INVESTMENT FAIR

Vartotojų kainų indeksas (angl. *Consumer price index*) Gamintojų kainų indeksas (angl. *Producer price index*)

Source: Reuters EcoWir.

VILNIUS **INVEST**
INVESTICIJŲ MUGĖ / INVESTMENT FAIR

MAKROEKONOMINIŲ RODIKLIŲ POVEIKIS

Rodiklis	Poveikis		
	Obligacijos	Akcijos	Bendras mastas
Užimtumas (Employment)	-	+	Labai didelis
Bedarbių paraiškos (Unemployment claims)	+	-	Didelis
Mažmeninės prekybos apimtys (Retail sales)	-	+	Didelis
Vartotojų pasitikėjimo indeksas (CCI)	-	+	Vidutinis
BVP (GDP)	-	+	Vidutinis/Didelis
Ilgalaikio naudojimo prekių užsakymai (Durable goods orders)	-	+	Didelis
Gamintojų apklausa (Manufacturing Survey)	-	+	Labai didelis
Orientuojantys rodikliai (Leading indicators)	0	+	Mažas/Vidutinis
VKI (CPI)	-	-	Labai didelis
GKI (PPI)	-	-	Labai didelis

VILNIUS INVEST
INVESTICIJŲ MUGĖ / INVESTMENT FAIR

Pakartokime:

- Visa, kas gali paskatinti bazinių palūkanų normų didinimą, yra neigiamas veiksnys obligacijų turėtojams ir teigiamas veiksnys akcijų savininkams.
- Labiausiai turi įtakos – užimtumo, gamintojų apklausos, VKI ir GKI.
- Užimtumas – pirmosios naujienos ir detalumas
- Gamintojų apklausa – labai anksti paskelbiama
- VKI ir GKI netikėtiems pakeitimams investuotojai (į akcijas ar obligacijas) labai jautriai reaguoja.

VILNIUS INVEST
INVESTICIJŲ MUGĖ / INVESTMENT FAIR

KUR IEŠKOTI INFORMACIJOS

- Ekonominių įvykių kalendoriai, kuriuos skelbia bankai;
- Analitinės apžvalgos;
- Statistikos departamentai;
- Bloomberg, Reuters ir kt.

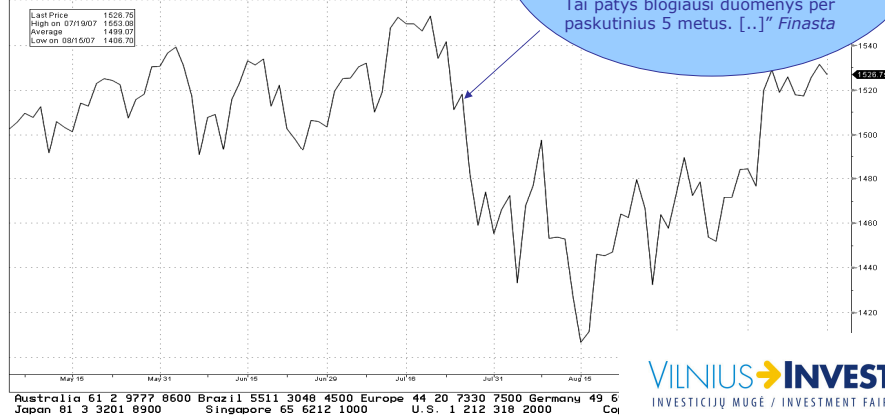
Į KURIAS NAUJIENAS (NE)REAGUOJA RINKA

- Lūkesčiai vs. Realus
 - Suformuoti lūkesčiai gali labai nuvilti
- Blogos vs. Geros
 - Prisišama prie modelio
- Bendros vs. Specifinės
 - Reaguojama racionaliau
 - Neprisišama kaip prie bendrovės

JAV rinka kartu su kitomis pradėjo bliūkšti po...

SPX 1166.36Y as of close 9/30

SPX INDEX Hide GP - L
 Range 05/03/07 - 09/28/07 Upper Line Chart
 Period Daily Lower None

"[...]Investuotojus šokiravo žinia, kad birželio mėnesį JAV naujai pastatytų namų pardavimas sumažėjo 6,6 proc., o namų pardavimas antrinėje rinkoje sumažėjo 3,8 proc.

Tai patys blogiausi duomenys per paskutinius 5 metus. [...]" *Finasta*

Rusijos akcijų rinka krečiama politizuotų naujienų

RTSI\$ ↓ 1199.56 -12.28 R
 At 16:12 0p 1211.90 Hi 1227.25 R Lo 1196.64 R Prev 1211.84

Msg: N.KOROTYCH

RTSI\$ INDEX Hide GP - Line Chart Page 1/1
 Range 10/01/07 - 10/01/08 Upper Line Chart Mov. Avg Currenc USD
 Period Daily Lower None Mov. Avg Events

Mečel
 Gruzija

Ačiū už dėmesį!